

1

Pasient- og brukerforløp

Fra læreplanen: VG3 H1

Lærlingen skal kunne forstå og forklare begrepet pasient- og brukerforløp i egen virksomhet.

I dette kapitlet skal du lære

- å forstå begrepet pasient- og brukerforløp
- å forklare begrepet pasient- og brukerforløp
- å forstå hva et pakkeforløp er
- å forstå hva som menes med egen virksomhet

Trine er russ og er ute og feirer russetiden med de andre jentene på russebussen deres. De er på russetreff sammen med russ fra hele landet. Før hun dro på treffet, vurderte Trine om hun skulle reise, da hun hadde følt seg sliten de siste ukene. Den første kvelden hun er med de andre på treffet, kjenner hun at hun har feber, og etter hvert kjenner hun seg elendig. Det verker i kroppen, og hun har ikke fått spist. Til slutt velger vennene hennes å ta kontakt med førstehjelpstellet, og der besluttes det etter nærmere undersøkelser at hun skal sendes til sykehus.

Som du ser av ordforklaringen, mener vi all kontakt en pasient eller bruker har med helsetjenesten. Dette forløpet starter med andre ord i det øyeblikket behovet for kontakt med helsetjenesten oppstår, og varer til individet er ferdigbehandlet fra helsevesnets side, for eksempel ved brystkreft.

Det er ingen tidsbegrensning knyttet til dette. Denne kontakten baserer seg på at den syke har tillit til at han eller hun får rett behandling. Førsteintrykket med helsearbeidere i sykehuset har mye å si for pasienter og brukere når de blir innlagt. Portøren har en viktig rolle i pasientens første møte med sykehus eller institusjon. Du er gjerne en av de første som snakker med pasienten, og dere tilbringer tid sammen i transport og forflytting.

pasient- og brukerforløp = den kontakten pasienten har fra sykdom oppstår til personen er ferdigbehandlet fra helsetjenestens side

Tenk over hvordan du kan være med på å gjøre pasientens første møte med sykehuset til en trygg og god opplevelse. Hva betyr det å være profesjonell i denne sammenheng?

Når starter Trines pasientforløp?

Når starter din kontakt med Trine?

Hvordan kan du tenke deg at du kan hjelpe til for å gjøre Trines pasientforløp i sykehuset best mulig?

2

Identifisere og rapportere fysiske og psykiske behov

Fra læreplanen: Vg3 H2

Lærlingen skal kunne identifisere og rapportere fysiske og psykiske behov hos pasienter og brukere i deres miljø, under transport, forflytting og sikring.

I dette kapitlet skal du lære

- å identifisere fysiske og psykiske behov hos pasienter og brukere
- å rapportere fysiske og psykiske behov hos pasienter og brukere
- hvordan du skal identifisere og rapportere under transport, forflytting og sikring

Portør Line skal forflytte Erik fra ortopedisk sengepost til røntgenavdelingen, der de skal ta røntgen. De småprater litt underveis, og Erik uttrykker at han er tørst. Samtidig observerer Line at han er varm i huden, og at han er hektisk rød i kinnene. Hun sier til Erik at hun skal høre med en sykepleier om han kan få litt vann når de kommer fram til røntgenavdelingen.

Framme på røntgenavdelingen informerer Line sykepleieren om at hun har kommet med pasienten Erik. Samtidig rapporterer hun at han er tørst, men også at hun har observert at han er varm i huden og rød i kinnene.

Som portør knyttes det en rekke forventninger til hva du skal kunne observere for å kunne identifisere og rapportere ulike behov pasienter eller brukere har. Dette er behov som vil endre seg fortløpende alt etter hvordan pasientens tilstand endrer seg. Under transport, ved forflytting og ved sikring av pasienter har du et særlig ansvar for å identifisere endringer i tilstand og vite hva du skal rapportere videre. Du skal også vite hvem du rapporterer til med tanke på alvorlighetsgraden av observasjonene du gjør. For å identifisere fysiske og psykiske behov må du ha kunnskap og bygge på de erfaringene du gjør etter hvert som du blir stadig mer dreven i portørfaget.

Hva er det Line observerer i denne situasjonen? Hvilke tiltak setter hun i gang? Hvorfor tror du hun rapporterer observasjonene?

- Hvordan skal du kunne identifisere fysiske og psykiske behov hos pasienter under transport, ved forflytting og sikring?
- Hva og hvordan skal du rapportere videre om disse behovene?

ortopedisk = som har med bein og sykdommer knyttet til bein og knokler å gjøre

3

Observere og rapportere endringer

Fra læreplanen: Vg3 H3

Læringsen skal kunne observere og rapportere om mulige endringer i tilstanden til pasienten og brukeren i deres miljø, under transport, forflytting og sikring

I dette kapitlet skal du lære å

- observere endringer i tilstanden til brukere og pasienter
- rapportere videre om mulige endringer i tilstanden til brukere og pasienter
- observere og rapportere om pasienter og brukere i deres miljø under transport, forflytting og sikring

Arne er på vei med Heidi, som skal til oppholdsrommet for ettermiddagskaffe. Heidi har hatt slag for to år siden, og hun er nå på et langtidsopphold på det lokale bo- og omsorgssenteret. Å hjelpe beboerne fra rommene og ut i oppholdsrommet er det siste Arne skal gjøre før han er ferdig for dagen. Med ett faller Heidi sammen i rullestolen. Hun nærmest siger ned på den høyre siden, og Arne må støtte henne for at hun ikke skal falle ut av stolen. Han setter seg på huk foran stolen og spør Heidi hvordan det går. Hun klarer ikke svare, og Arne ser at hun er skjev i ansiktet. Arne ber henne strekke armene i været og gjør det samme selv, slik at Heidi skal skjønne hva han mener. Hun strekker tappert venstre arm i været mens den høyre blir hengende slapt ned langs kroppen.

PRATE SMILE LØFTE

Hva observerer Arne i situasjonen? Sett opp en punktliste med hva du ville rapportert til en sykepleier, og tenk gjennom hvorfor du ville valgt ut nettopp de observasjonene.

Det er en rekke tilstander du trenger å gjøre observasjoner om. Kunnskapen om disse lidelsene skal ligge til grunn for det du velger å rapportere videre om. Du må ha kunnskap om den syke pasienten som du skal transportere, forflytte og sikre i de ulike avdelingene der du jobber. Med gode og riktige observasjoner til rett tid kan du påvirke at pasienter og brukere får riktig behandling og oppfølging i det videre forløpet.

Hvordan skal du observere endringer i tilstanden til pasient og bruker uten at du får rapport fra annet helsepersonell?

Hvilke endringer kan du se etter?

Hvilke sykdommer må du ha kunnskap om for å kunne observere endringer?